

s počátkem 1) v posledním roce v MŠ, 2) v 5. ročníku ZŠ a 3) při přechodu dospělé populace ze vzdělávání na trh práce.

Panel žáků sledovaných od jejich 5. třídy je záměrně vybrán tak, aby v něm byli zahrnuti i žáci, kteří byli testováni v roce 2011 ve 4. třídě v rámci mezinárodních výzkumů TIMSS a PIRLS (jedná se o unikátní panel vzhledem k tomu, že v daném roce se sešly vlny obou výzkumů a mohli být do vzorků obou výzkumů zahrnuti stejní žáci). Projekt CLOSE se liší od všech dříve uvedených právě tím, že je založen na longitudinálním panelu (přibližně 6 200 žáků v této věkové kohortě). V rámci projektu již byli testováni v roce 2013 žáci v 6. třídách a v 1. ročnících osmiletých gymnázií. Vedle dotazníku (o využití dotazníků více viz podkapitola 3.6) řešili žáci následující testy: matematika (konceptně vycházel z úloh užívaných ve výzkumu TIMSS), český jazyk (vycházející z požadavků českých kurikulárních dokumentů), čtenářská gramotnost (východiskem byly úlohy ve výzkumech PIRLS a PISA), kompetence k učení (finský test adaptovaný pro potřeby projektu). Dále budou tito žáci testováni v 9. ročníku ZŠ a odpovídajícím ročníku víceletého gymnázia.

Cílem testování v této věkové kohortě je sledování efektů víceletých gymnázií a selektivity v českém školství, role a významu privátního doučování a stínového vzdělávání. Zjišťovány jsou nejen okamžité výsledky vzdělávání a vzdělávací pokrok (přidané hodnoty škol a typů vzdělávání), ale i postoje a afektivní výstupy vzdělávání (motivace, sebezpojetí žáka ve škole aj.).

3.5.7 Diskutovaná témata projektů testování v České republice

V této části jsou uvedeny klíčové problémy projektů testování a varianty jejich řešení. Těmito problémy jsou:

- účast škol a jejich výběr,
- načasování z hlediska stupně vzdělávání,
- období testování během školního roku,
- režim logistického zajištění,
- přístup k adresným výsledkům žáků a škol,
- koncepce zkoušek,
- úpravy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- pokrytí nákladů na testování.

Realizátor testování nutně stojí před dilematy, které tyto okruhy přinášejí. Je důležité, aby projekt testování byl koncipován tak, aby optimálně podporoval cíl, kvůli kterému má být realizován. Prvním krokem je tedy plné ujasnění cíle, který má testování zajišťovat.

Cíle testování

Ujasnění cíle testování je klíčové pro rozhodnutí, jak má být projekt testování realizován a jak mají být konstruovány testy. Velmi obtížně lze sledovat více cílů najednou stejně kvalitně. V některých případech se určitá organizace testování přímo vylučuje s některými možnými cíli. Viz též standard 13.2 citovaný v podkapitole 3.1.

Je možné uvažovat následující cíle testování:

- C1: Zpětná vazba pro školu (učitele) – autoevaluace školy
- C2: Zpětná vazba pro žáky a rodiče
- C3: Vyhodnocování reformních kroků ve vzdělávání
- C4: Externí hodnocení škol